קג א מיי׳ פ״ב מהל׳

שקלים הלכה ז: קד ב מיי פ"ד מהלי קרבן

פסח הלי ו:

אגדה מיי׳ פ״ה מהל׳

עבודת יוה"כ הל' יד:

בוז חשם הלכה טו:

רבינו חננאל

ואפי' לר' אלעזר ור

שמעון דאמר כולן

נשרפין, בשעיר המשתלח

אם אבד והביא אחר ואחר

כר נמצא הראשוז אחד

. משלח לדברי הכל. שנאמר

ושלח אותו לעזאזל אותו

אחד ולא שויח איזה

דרבא (אמר) ראשון משלח

מרר לה רר׳ יומי דאמר סבר לה כר' יוסי דאמר מצוה בראשון כו'. הדרן עלך הוציאו לו שני שעירי שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהו

שוין כו'.

תום' ישנים (המשך)

פרק ששי מתני'. שני שעירי יום הכפורים מצותן [שיהיו שוין]

במראה ובקומה. ואע"ג דאמרינן נפרק כן סורר

ומורה [סנהדרין עא, א] דבן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות ומשום

דכתיב בננו זה דבעינו שיהו

לכתיב בננו הם לבעיק שיהו אביו ואמו שוין במראה ובקומה וזה אי איפשר

להיות. אבל גבי בהמה מיהא

יכול להיות יותר. ואע"פ שאין ממש דומות זו לזו

דאמרינן בירושלמי [סנהדרין פ"ג ה"ט] דאפילו חיטה אינה דומה

. דאמרינו

בירושלמי

מב.

ל) [במשנה דשקלים ובשאר דוכתי לא נזכר ר' יוסי אומר],ל) [מגילה כא: לחמו סד. שחלים פ"גו, ג) [ל"ל דתניא], ד) לקמן מד., ה) ושבועות יג:ן, ו) שבועות יב. תמורה כב. ט שפועות יב. תמווה כב.
כג., ז) זבחים לד: [מנחות נט:], ח) [לקמן סד.],
ט) [לקמן סד:], י) שיין לעייב, כ) עי רש״ה,

לקנות מהן קרבנות לבור תמידין

ומוספין: בעידנה דהיסחוהי. קופה

קמייתא להקריב ממנה: לא איסחואי

בתרייתה. שהרחשונה נרחית להקרבה

משנתרמה אבל שעיר של זוג ראשון

לא נראה לשלוח עד שגמרו כל

מתנות הדמים וכשגמרו נראה אחרוז

כרחשון: וחחר כך נמלח הרחשון.

או קודם חלות דארבעה עשר או אחר

חלות וקא אמר רבי יוסי מלוה בראשון

ואף על פי שהופרש השני קודם

חלות וכי מטא חלות תרוייהו איחזו

כי הדדי דהא כל כמה דלא מטא זמן

שחיטת הפסח לא איחזי קמא:

הדרן עלך הוציאו לו

שעירי: במראה.

א] סחופים: ויאמר אם של שם מת

וכו'. הכי מיפרש' אם של שם מת

יאמר זה שעלה וכו׳ ואם של עואול

מת יאמר זה שעלה וכו': והשני.

אם של עואול מת ועכשיו יש כאן

שנים לשם אחד שנשאר מזוג ראשון

ואחד מזוג שני (³⁾ באחד יתכפר

והשני ירעה וכן אם של שם מת והרי

יש כאן שנים לעואול האחד ישתלח

והשני ירעה ובגמרא יי מפרש איזהו

שני אם שני שבזוג שני אם שני

שבזוג רחשון: שחין חטחם לבור מסה.

דכי גמירי חמש חטאות ביחיד גמירי

וטעמל מפורש בהוריות (דף ו.)

ובתמורה (דף טו.) מה מלינו ולד

חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו

בעליה שלא תמנאם בזבור אף (ג) שכפרו בעליה ואע"פ שאפשר להיות

בלבור לא נאמרה אלא ביחיד: ועוד

אמר רבי יהודה. בגמרא ש מפרש מאי

אתא לאוסופי: ימום המשחלה.

ויביא שנים ויגריל עליהן בתחילה:

לבנים או שחורים (h) או

הגהות הב"ח

(**ה)** רש"י ד"ה במראה כו' שחורים או שחומים כל"ל ונ"ב לשון שחמתית ונמלחת לבנה דפרק הספינה פי*י* לצמה לפנק הספימה פיי אדומים וכה"א וכל חום בנאן לבן: (ב) ד"ה והשני כו' מזוג שני באחד מהן יתכפר והשני: (ג) ד"ה שאין חטאת כו' שלא ממנאם בלבור אף חטאת שכפרו בעליה:

הוהות מהר"ר רנשבורג

א] רש"י ד"ה במראה וכו׳ או שחופים. כצ"ל:

מוסף רש"י

תורמין. כהנים, את הלשכה. נותנין משקלי שנה זו לתוכה לקנות מהן קרבנות לבור לכל השנה (מגילה כא:). אלא ד' יוסי דפסח. דהא הכא לא איתחואי קמא עד יוםי ופטון יטם . לא אימחואי קמא דאימחואי במרא שהרי דמיתחומי בתרמ שהרי אין זמן שחיטת הפסח אלא לאחר חלות וקודם לכן אבד ראשון והופרש שני ונתלא ראשון והרי שניהן עומדים הכי קאמר ר' יוסי מלוה

כלאטון (לקמן סד.). הדרן עלך הוציאו לו נשפך הדם. על הארן של שעיר הנעשה נפנים (מנחות נמ:). ימות המשתלח. דאידאי ליה ייבים שנים לחרים חרחיח לד:). מת המשתלח ישפך הדם. של חנרו על הקרקע ויביא שנים אחרים

תום' ישנים אלא לרב פפי משמיה דרבא מאי קסבר כו'. וסנירא ליה דטעמא דגמר כפרה הוא לא שייך בשעיר המשתלח אלא בשעיר שעמו, ובפר שגוף הכפרה בו. וקשה לה"ר אלחנן אדרבה וקטה להייר מכמק מדרכה דייקא מתני׳ דפ׳ שני שעירי כוותיה דקתני מת יביא שנים (הגריל) [ויגריל] עליהם ויאמר אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם ימקיים מחתיו כו' והשני ירעה, אלמא קמא משתלח ירעה, אלמא קמא משתלח אך יוכל לדחותה מאי שני שני שבזוג ראשון כמו שמפרשה ר' יוחנן לקמן באידך פרקין שבווג למסון כנוו שנופנ של ר' יוחגן לקמן באידך פרקין [סד, א]. שלש קופות של שלש שלש כאין כו'. בתוספתה [שקלים פ"ב]

ילומר הרי זה מארץ ישראל על כל ארץ ישראל, מרם את השניה ואומר הרי זה מעמון ומואב פיי מבני ישראל הדרים שם, מרם את השלישית ואומר הרי זה מבצל כרי. וחימה למה עשה כך והלא כולן שוחפין בכל הקרבנות של כל יום ויום. ואומר ריב״א דכולן מפריש לשם כולן אלא הראשונה נקראת על שם ארץ ישראל והשניה על שם אותן שמביאין אחריהן והשלישית על שם אותן שאחריהם. וא"ע למה הן עושין כך. ואם שני מובחר בו'. גבי שעיר לא שייך למימר מובחר כמו גבי פסח שאכילמו מלוה. הדרן עלך הוציאו לו

וכי עדרו שורף. רבא קא מהדר ליה לרב נחמן ולטעמיך וכי עדרו הזקיקו הכתוב לשרוף ותנן וכולן נשרפין אבית הדשן: הכא כתיב אומו. לשלח אותו לעואול (ויקרא טו): אם הלשכה. שהשליכו לתוכה

וכי עדרו שורף מי דמי התם לא כתיב אותו הכא כתיב אותו איתמר רב פפי משמיה דרבא אמר ראשון משלח ורב שימי משמיה דרבא אמר אחרון משלח בשלמא רב שימי (בר אשי) משמיה דרבא דאמר אחרון משלח קסבר הואיל וגמר בו כפרה אלא רב פפי משמיה דרבא מאי קסבר סבר לה כרבי יוםי ראמר מצוה בראשון הי רבי יוםי אילימא ר' יוםי דקופות דתנן מֹ(רבי יוםי אומר) מאשלש קופות של שלש שלש סאין שבהם תורמין את הלשכה והיה כתוב עליהם אב"ג ותניא א"ר יוםי למה כתוב עליהן אב"ג לידע איזה מהן נתרמה ראשון להביא הימנה ראשוז שמצוה בראשון דילמא בעידנא דאיתחזאי קמייתא לא איתחזאי בתרייתא אלא רבי יוםי דפסח (דתנן) סבמפריש פסחו ואבד והפריש

שיהיו מצותן שיהיו הכפורים מצותן שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקיחתן כאחד יואף על פי שאין שוין כשרין הלקה אחר היום ואחר למחר כשרין ימת אחר -מהם אם עד שלא הגריל מת יקח זוג לשני יואם משהגריל מת יביא זוג אחר ויגריל עליהם בתחילה ויאמר אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו ואם של עואול מת זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו יוהשני ירעה עד שיםתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה "שאין חשאת צבור מתה רבי יהודה אומר תמות ועוד אמר רבי יהודה "נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם:

יתכפרו כהנים בשעיר הפנימי מיהו הא אילא לשנויי דלרבי יהודה לית ליה היקישא כי האי גוונא מה שעיר המשתלח אינו מכפר על ישראל

בטומאת מקדש וקדשיו אף שעיר הפנימי אינו מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו כיון דלא מלי למילף דומה לדומה מה משתלח אינו

מכפר על ישראל אף פנימי אינו מכפר על ישראל אבל לר"ש דדריש היקישא בכה"ג אע"ג דלא הוה ממש דומה לדומה ואע"ג דהוי מצי למידרש

היקישא למילתא אחריתי למראה וקומה ודמים אפי׳ הכי דריש נמי הא משום דאין היקש למחלה ה״נ נדרוש הא שלא יתכפרו כהנים בשעיר הפנימי בטומאת מקדש וקדשיו מהיקש דשעיר המשחלת דאין היקש למחלה וא"כ אשר לעם לר"ש ל"ל לאפוקי כהנים כדאיתא החם

וההיא ברייתא מוקמינן לה התם כרבי שמעון ונראה לי דחלתא קראי דאיתקשו בהו שעיר הפנימי ושעיר המשתלח סבירא ליה לר' שמעון

דמחד מינייהו גמרינן מראה וקומה דשקולין הם ודמים מחד קרא נפקא ואייתר ליה חד לענין כפרה למידרש מה שעיר הפנימי אין מכפר

על ישראל בשאר עבירות וכו׳ וכיון דלאו היקש גמור הוא שהרי לא מדמינן להו לגמרי דלא אמרינן מה זה אינו מכפר על ישראל אף

זה אינו מכפר על ישראל ולא הוה לן לאקושינהו בכי האי גוונא אלא משום דמייתר לן קרא להכי די לנו אם נקיש אותם בדבר אחד ואם כן אי לא הוה כחיב אשר לעם לא הוה מקשינן פנימי למשחלה ומשחלה לפנימי אלא דוקא פנימי למשחלה אבל משחלה לא הוה

מקשינן לפנימי לומר שלא ימכפרו בו כהנים כיון דמשמלח מרובה כפרתו והשתא נמי ניחא מאי דקשיא לן אמאי מייתי התם קרא

נראה לי דהיינו אליבא דר' יהודה דאי אליבא דר׳ שמעון הא דריש ליה לדרשה אחריתי בפ"ק דשבועות (דף יג:) ולקח את שני השעירים מקיש שעיר המשתלח לשעיר הפנימי י מה שעיר הפנימי אינו מכפר על ישראל בשאר עבירות אף שעיר המשתלח אינו מכפר על הכהנים בשאר עבירות וקאמר התם ורבי יהודה להכי איתקוש שיהו שוין במראה ובקומה ובדמים וקשה רבי שמעון מנא ליה דבעינן שיהו שוין וליכא למימר משום דאין היקש למחצה ונקיש להו לכל מילי דא"כ מנא ליה להש"ם דר׳ יהודה לית ליה היקישא אלא למראה וקומה ודמים נימא דר׳ יהודה אית ליה היקישא איפכא מקיש פנימי למשלח מה משלח אינו מכפר

לחבירתה. מכל מקום בעינן מוכי שוין במראה ובקומה כל מה שיוכלו. מ״ר. ולקיחתו כאחת. כגון שלקחו מאדם אחד ביחד או משני בני אדם וכגון שעשו שניהם שליח לקבל המעות, דכתיב ונתן הכסף וקם לו. יכח זוג לשני. כאחת לא בעינן אלא למצוה. וא"ת כיון שראוי לשעיר הנעשה בחוץ קודם הגרלה כדאמרינן בגמ' למה לא יקחו [זוג] אחר ויקיימו בזה מצות לקיחה כאחת. י"ל דמיירי הכא שכבר הפרישו אחד לשעיר הנעשה בחוץ. מ״ר. משהגריל עליהם מת יביא שנים בתחילה בו'. וא"ת אמאי לא מוכח לעיל פרק טרף בקלפי [לט, ב] דלר׳ נחמיה מיהא הגרלה מעכבא לכל הפחות מדלא החני יביא חבירו נומו שלא בהגרלה כדאמ שמעון בגמ׳ דמשום דמלוה בהגרלה אין לנו לומר (במקום אחד) [לקנות שנים] לכתחילה כדפרישית גבי לקיחה. (למה) [וי"ל] דלעולם למלוה ואע"ג דבלקיחה פרישית לעיל דלא בעינן למצוה, היינו לפי שעיקר מלוומה [אינה] אלא מאממול. ואע"ג דלקיחמו יכולה לדחות יום הכפורים

לברים וסו. בן ובשבת פרה שואל (קמח, א) וכן ערב פסח שחל להיות בשבת מניח טליתו אללו כוי, מ״מ אין עיקר לקיחחו ביום הכיפורים. מיהו קשה מהלחריטן לקמן בפירקין (סה, ב) ועוד דר' טבי דאמר בעינן תרומה חדשה מלוה היא, ומשום מלוה אין לנו לומר ימוחו. י"ל דמ״מ ידחו קאמרינן משום מלוה כי (היכי) (הכא) שאיט אלא רועה, ורבי יהודה דאמר ימוחו אינו (אלא) משום דאית ליה דבעלי חיים (נדחין) כדמפרש רב בגמ' ולחמו סד, בן.

ואמאי תהוי זריקת אשם מצורע בימין דמן הדין הוה לן למימר דבין קבלה ובין זריקה דאשם מלורע בימין דומיא דמתן שמן אי לאו דאהדריה קרא מדכתיב כחטאת כאשם והתינח קבלה אבל נתינה שקלים שהביאו באדר וממלאין הגוברין מהן שלש קופות לתרומה דבחטאת גופיה בימין נימא דבאשם מאורע נמי תיהוי בימין

ותירך כיון דאהדריה קרא דכתיב כחטאת כאשם הוא ודרשינן כשאר אשמות יהא איכא למימר דאהדריה לגמרי עוד הקשה למאן דאמר דבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בהיקש ליהוו כל אשמות בימין לרבי שמעון מהיקישה דכחטאת כאשם או מהיקישה דוואת התורה ונראה לי דע"כ לרבי שמעון זריקת אשמות בשמאל מדכתיב כחטאת כאשם ודרשינן בפרק שני דובחים (דף כה.) לר׳ שמעון גבי מנחה בא לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת בא לעובדה בכלי עובדה בשמחל כחשם וע"כ היינו זריקה דאי בקבלה אפילו בחטאת נמי הויא בשמאל לרבי שמעון כדאיתא בהדיא פרק שני

דובחים (דף כד:): הדרן עלך הוציאו לו

שני שעירי וכו': יחד למראה וחד וחד לדמים. לקומה לקומה על ישראל בטומאת מקדש וקדשיו אף פנימי אינו מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו וליכא לשנויי דלהא לא איצטריך קרא דמאשר לעם נפקא החם דמכל מקום היא גופה חיקשי אשר לעם למה לי חיפוק ליה מהיקישא כדפרי׳ שלא

הדרן עלך הוציאו לו גמ'

אחר תחתיו ואחר כך נמצא הראשון והרי שניהן עומרין אי זה מהן שירצה יקריב דברי חכמים רבי יוםי אומר מצוה בראשון ואם היה שני מובחר ממנו יביאנו:

דולקח את שני השעירים הוה ליה לאחויי מקרא קמא דומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים ולמאי דפרישית ניחא דקרא קמא אינטריך שיהו שוין בדמים כיון דההוא קרא איירי בדמים דגמרינן מיניה דמדעם ליהוי ואי לא הוה כתיב אלא תרי קראי הוה דרשינן חד שיהו שוין בדמים דביה איירי קרא ותנינא לדרשה דהתם מקיש שעיר המשתלת לפנימי אבל לומר שיהו שוין במראה וקומה לא הוה דרשינן כלל כיון דלא אשכחן בשאר זבחים שיהו שוין במראה וקומה אלא מדמייתר לן קרא בתרא דרשינן שוין במראה וקומה: